

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/60/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124204274
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8124204274.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D. právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sovietskych Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448 proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s. Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176 právne zastúpený: Advokátska kancelária Goliašová Gabriela s.r.o., so sídlom 1.mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 600 Eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu primeraného finančného zadostučinenia vo výške 150 € a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100% a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

odôvodnenie:

1. Žalobou došlou súdu dňa 16.05.2024 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom zaplata prmeraného finančného zadostučinenia vo výške 600,00 €.

1.1. Žalobkyňa v žalobe uviedla:

„V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13Csp/28/2020 o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, som bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná. Vo vzťahu k dvom, v Základnom konaní judikovaným neprijateľným zmluvným podmienkam, si uplatňujem PFZ za každú vo výške 300 eur, spolu vo výške 600 eur.“

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril nasledujúco:

- žalovaný nepreukázal kumulatívne porušenie ustanovenia o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu,
- žalovaný nepreukázal vznik ujmy a ani jej hrozbu,
- žalovaný svoju povinnosť splatiť úver nespĺnil,
- ide o opakované vyhlásenie neprijateľnosti totožných zmluvných podmienok,
- požadovaná výška PFZ je neprimerane vysoká.

3. Súd z listín tvoriacich súdny spis zistil nasledujúce:

3.1. Žalovaný na OS Prešov podal žalobu voči žalobcovi, ktorou sa domáhal zaplata sumy bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti 2 zmluvných podmienok.

3.2. OS Prešov rozsudkom č.k. 13Csp/28/2020 – 71 právoplatne (po zamietnutí odvolania KS v PO) takto rozhodol:

„Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Zmluve o spotrebiteľskom úvere - hotovostnom úvere č. 4508227300 zo dňa 24.08.2015, v § 1 Hlavy 11, Sankcie účtované v dôsledku Vášho omeškania v znení: „Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať a Vy ste povinný(á) nám zaplatiť poplatok za upomienku vo výške 5 Eur v prípade prvej upomienky a 12 Eur v prípade druhej a ďalšej upomienky.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Zmluve o spotrebiteľskom úvere - hotovostnom úvere č. 4508227300 zo dňa 24.08.2015, v § 2 Hlavy 11, Sankcie účtované v dôsledku Vášho omeškania v znení: „Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 17 Eur, ktorú musíte uhradiť.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

Náhradu trov konania stranám nepriznáva.“

4. Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013 - Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 – Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

4.1. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé čo i len privodiť ujmu spotrebiteľovi.

4.2. V prejednávanej príhode zo strany žalobcu došlo k iniciovaniu súdneho konania z dôvodu vydania bezdôvodného obohatenia a splnenia povinnosti prevodu motorového vozidla, v ktorom bol úspešný. Úspešne teda uplatnil porušenie jeho práva garantovaného ako zákonom o ochrane spotrebiteľa, tak aj Občianskym zákonníkom.

4.3. Pri výklade § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že súčasné znenie § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. a zakladá nárok na finančné zadosťučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, žeby sa vyžadovala, čo len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Týmto je daná aj odpoveď na obvyklú argumentáciu žalovaných dodávateľov, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadosťučinenie dané až „vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak“. Podľa názoru súdu dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku nestanovuje a naopak dovŕšuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu. Primerané zadosťučinenie podľa § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. nemá napriek svojmu názvu nič spoločné s obdobným inštitútom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, preto nie je potrebné skúmať, či a ako bolo zasiahnuté do osobnostnej sféry spotrebiteľa.

4.4. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba pri určovaní jeho výšky vychádzať z toho, že toto má plniť funkciu satisfakčnú a primerane aj funkciu preventívno - sankčnú (pričom však táto funkcia sama o sebe nespôsobuje zvýšenie sumy priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia) tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať predovšetkým ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom,

že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

Podľa NS SR sp. zn. 6 Cdo/127/2017 - Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

5. Súd teda dospel k záveru, že základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie je daný. Neprijateľnými zmluvnými podmienkami žalovaný porušil minimálne ustanovenia

- Občianskeho zákonníka v časti týkajúcej sa neprijateľných zmluvných podmienok (§ 53),
- zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v § 3 ods.3 (Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách) a v § 4 ods.2 písm.a) (Predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu – pozn. súdu: dodávateľ mohol požadovať zaplatenie súm, na ktoré z dôvodu neprijateľnosti zmluvných podmienok nemal nárok).

6. Pri neexistencii kritérií pre určovanie výšky finančného zadosťučinenia, tak súd má za to, že finančné zadosťučinenie musí byť priznané ako primerané.

Ďalšími skutočnosťami, na ktoré môže súd prihliadať sú:

- povaha, závažnosť, rozsah a trvanie porušenia právnych predpisov;
- akékoľvek opatrenie prijaté predajcom alebo dodávateľom na zmiernenie škody, ktorú utrpeli spotrebiteľia, alebo na jej nápravu;
- všetky predchádzajúce porušenia právnych predpisov, ktorých sa predajca alebo dodávateľ dopustil;
- získané finančné výhody predajcu alebo dodávateľa v dôsledku porušenia právnych predpisov alebo straty, ktoré predajca alebo dodávateľ v dôsledku takéhoto porušenia neutrpel, ak sú k dispozícii príslušné údaje;
- plnenie povinností dlžníka (spotrebiteľa);
- všetky ostatné prítahujúce alebo poľahčujúce faktory vzťahujúce sa na okolnosti prípadu.

6.1. Žalobca netvrdil, že mu z neprijateľných zmluvných podmienok vznikla ujma alebo, že žalovaný na jeho úkor získal finančnú výhodu. Rovnako žalobca netvrdil a súd nezistil, žeby zo strany žalovaného išlo o použitie neprijateľných ZP po ich právoplatnom judikovaní. Naopak, žalobca mal uľahčenú úlohu, keďže zmluvné podmienky, ktorých neprijateľnosť sa domáhal, boli už v obdobných typových zmluvách za neprijateľné opakovaně judikované. Na námietku žalovaného o nesplnení povinnosti žalobcu splácať úver riadne a včas, súd prihliadať nemohol, keďže na ochranu pred takýmto (ne)konaním má žalovaný ako veriteľ k dispozícii žalobu na plnenie.

7. Na základe uvedeného súd priznal sumu 50 € za ZP týkajúcu sa zmluvnej pokuty, keďže podľa úverovej zmluvy táto vo výške 17 € mohla byť vyúčtovaná maximálne raz. Za ZP týkajúcu sa poplatku za upomienky (keďže sa mohli opakovať) priznal súd ako primeranú sumu zadosťučinenia 100 €.

8. Žalobcom uplatnený nárok nepovažuje súd za šikanózný výkon práva a ani za porušenie dobrých mravov, lebo z konania nevyplývalo, že žaloba bola podaná so zlým úmyslom a že dosiahnutie

primeraného finančného zadosťučinenia ako odškodnenie spotrebiteľa za porušenie jeho práv nebolo jej primárnym cieľom, kde finančná ujma dodávateľa je iba nevyhnutným následkom tohto zákonného nároku.

9. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

9.1. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná (výška plnenia závisela od úvahy súdu, preto plný úspech je daný úspechom v základe nároku) a preto má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.